

VÄIKE-MAARJA VALLA

Infoleht

Nr 3 (114)

Märts 2003

Hind 3 krooni

*Tõest' on nagu laiemalt merelt see tuul
käiks noorte ja vanade üle.
On nagu hulk urbi ju pakatand puul,
ööpäev avab kevade süle.*

Gustav Suits

Ilusat kevade algust!

Koertenäitusest Triigi spordihoones

Rakvere Koertesõprade klubi korraldatav kõikide tõugude ametlik koertenäitus toimub pühapäeval, 23. märtsil Triigis. Et osalejate arv on lõõnud kõik-mõeldavad rekordid, ei mahugi koerad enam ära Triigi spordihoonesse, üks ring on üle viidud endise lasteaed-alkkooli saali.

Näitus algab kell 9, osaleb 448 koera 113 erinevast tõust. Näitusele on tulemas koeri ka Lätist, Soomest ja Venemaalt, isegi USA-s elava omaniku koerad on näitusele registreeritud. Koeri hindavad kaks rahvusvahelist *all rounderit*, kohtunikud, kellel on kõikide ametlike koeratõugude hindamise õigused: Ljubov Žitkova ja Marina Ostrovskaja Venemaalt ning paljude tõugude erispetsialist Galina Žuk Valgevenest.

Koertekasvatases näitab näitusele osalejate arv selgelt tõugude populaarsust. Kõige rohkem on näitusele registreerunud kuldseid retriivereid, koos beebiklassi kutsikatega 33. Arvu-

kalt on esindatud iiri punased setterid, saksa lambakoerad, taksid, ameerika cockerspanielid, labrador retriiverid, saksa dogid, chow chowd, shoti terjerid, bernhardiinid ja tiibeti mastiffid. Osa võtavad paljud teenistus- ja jahikoerte tõud, hulgaliselt erinevaid shnautse-reid, terjereid ja hurtasid. Lausa igaühele midagi, ülisuurtest väga väikesteni ning kogu koeramaailma kirevas ja varieeruvus karvastiku värvis ning tüübis.

Vähemtuntud tõugudest on näitusel vabalt kahele käele mahtuvatest tibetillukestest koertest brüsseli griffoon ja vene pikakarvalised toysterjerid. Karvututest koertest, kellel legendide järgi inimestele maagilist mõju olevat, hiina harjas-koer. Koerad, kes üldse ei hau-gu, basenjid. Harukordne võimalus on näha shveitsi valget lambakoera, lancashire heelereid, spinone italianot, rhodesia ridgebacki, sealyham terjerit, argentiina dogi,

hovawarti, leonbergerit. Et kõiki või siis enamust neist näha, võib näitusel veeta kogu päeva või tulla vaatama kommenteeritavaid finaaltõugust, mis algavad pärast kella 17.

Tõugude ajakava leiab huviline internetist Eesti Kennelliidu koduleheküljelt www.kennelliit.ee

Kuni ringides käib koerte hindamine, tuleb publikul selles tõugude kirevas seltskonnas orienteeruda näituse kataloogi abil, kus on kõikide osalejate andmed vastavalt omaniku poolt kantavale näitusenumbrile. Ei ole harvad juhused, kui uus pereliige on valitud välja just koertenäitusel nähtud tõu kustumatu mulje põhjal. Kõige adekvaatsemat infot koeratõu ja planeeritavate kutsikate kohta saab just koerte ja kennelite omanikelt, kellega võib esinemisest vabal ajal julgesti juttu ajama minna.

Finaaltõugustel kell 17 algavad lisavõistlustega: laps & koer, junior handlerid, paaride

võistlus. Seejärel valitakse parimad beebikutsikad, edasi võistlevad tõugude parimad kutsikad, juuniorid, veteranid ja tõu parimaks valitud koerad auhinnalistele kohtadele rühma-võistlustel. Kümme rühmavõit-jat omakorda Best in Showl, kus selgub kogu näituse kauneim koer.

Maire TÕNURIST

VALLAVOLIKOGUS

19. veebruaril 2003. a.

1. Lõuna 10 Väike-Maarja alevikus asuva katastriüksuse munitsipaalomandisse taotlemine.

Maakorraldusosakonna juhataja Diana Saepter palus otsuse eelnõu preambulis teha parandus viitega "Maareformi seaduse" paragrahvi 28 lõike 1 punktile 4.

Otsustati taotleda munitsipaalomandisse Väike-Maarja alevikus Lõuna 10 asuv katastriüksus pindalaga 28 542 m², sihtotstarbega ühiskondlike hoonete maa 55% ja üldmaa 45%.

2. Väike-Maarja Vallavolikogu 30.01.2002.a otsuse nr 1 "Vabade maade erastajate nimekirja" muutmise.

Otsustati arvata välja vallavolikogu 30.01.2002. a. otsusega nr 1 kinnitatud vabade maade erastajate nimekirjast Maire Jürisson.

3. Väike-Maarja Vallavolikogu 26.09.2001.a otsuse nr 26 kehtetuks tunnistamine.

Volikogu maakomisjoni esimees Rein Möldre tegi avalduse enne 3. päevakorrapunkti arutelu algust enda mitteosalemise kohta selle arutamisel ja otsustamisel.

Otsustati tunnistada vallavolikogu 26.09.2001. a otsus nr 26 kehtetuks.

4. Põhimääruse muutmise.

Otsustati muuta valla põhimääruse punkti 15.12 ja sõnastada see järgmiselt: hääletamisele pandavates küsimustes loetakse hääled järgmises järjekorras: poolthääled, vastuhääled, erapooletud. Juhul, kui vähemalt üks volikogu liige seda nõuab, fikseeritakse hääletustulemused nimeliselt.

5. Rahvakohtunikukandidaatide valimine.

Rahvakohtunikukandidaatideks esitatakse Karin Kiik, Ellen Lossi, Elmu Evestus, Sirje Voolpriit, Marjan Rebane, Sirje Aus, Larissa Käbin, Heli-Liivia Komp. Seoses isikuvallimisega korraldatakse salajane hääletamine. Volikogu esimees Indrek Kesküla kuulutas välja vaheaja, et valimiskomisjon saaks kandidaatide nimed kanda hääletamisedelitele. Hääletamistulemused olid järgmised: Karin Kiik – poolt 12, vastu 2, Ellen

Lossi – poolt 13, vastu 1, Elmu Evestus – poolt 12, vastu 2, Sirje Voolpriit – poolt 10, vastu 4, Marjan Rebane – poolt 12, vastu 2, Sirje Aus – poolt 11, vastu 3, Larissa Käbin – poolt 13, vastu 1, Heli-Liivia Komp – poolt 9, vastu 5.

Otsustati valida Lääne-Viru Maakohtu rahvakohtunikukandidaadideks Karin Kiik, Ellen Lossi, Elmu Evestus, Sirje Voolpriit, Marjan Rebane, Sirje Aus, Larissa Käbin, Heli-Liivia Komp.

6. Rahvakohtunike nimetamise komisjoni liikme valimine.

Volikogu esimees Indrek Kesküla esitas rahvakohtunike nimetamise komisjoni liikme kandidaadiks Jaak Läänemetsa, volikogu liige Jaak Läänemets esitas omalt poolt kandidaadiks Anne Urmi. Anne Urm taandas oma kandidatuuri.

Otsustati valida Lääne-Viru Maakohtu rahvakohtunike nimetamise komisjoni liikmeks Jaak Läänemets.

7. 2003. aasta eelarve esimene lugemine.

Otsustati anda põhimõtteline nõusolek kehtestada uus palgakorraldus alates 01.03.2003. a. eelarve projekti muudatusettepanekud on oodatud kuni 28. veebruarini k.a.

Valla 2003. a eelarve projekt läbis I lugemise.

8. Volikogu liikmete hüvituste suuruse määramine.

Volikogu liige Jaak Läänemets tegi ettepaneku volikogu liikmete hüvituste suurused jätta muutmata.

Otsustati kehtestada alates 01.03.2003. a volikogu tööst osavõtu eest hüvituse suurused kuus järgmiselt: volikogu aseesimees – 2000 krooni, komisjoni esimees – 1500 krooni, komisjoni aseesimees – 1250 krooni, volikogu liige – 1000 krooni.

9. Väike-Maarja Vallavolikogu 22.05.1996. a määruse nr 2, 28.10.1998. a määruse nr 15 ja 03.05.2000. a määruse nr 6 muutmise.

Nimetatud määruste preambulite muutmise on vajalik, et vältida Väike-Maarja valla haldusterritooriumil heakorra eeskirja, avaliku korra ning kasside ja koerte pidamise eeskirja puudumise tõttu õiguslikku vaaku-

mit. Eeskirjade uute redaktsioonide väljatöötamisega praegu tegeletakse.

Otsustati muuta Väike-Maarja vallavolikogu 28.10.1998. a määruse nr 15 "Valla heakorra eeskirja kinnitamine", 22.05.1996. a määruse nr 2 "Koerte ja kasside pidamise eeskiri", 03.05.2000. a määruse nr 6 "Valla avaliku korra eeskiri" preambulat kooskõlas kehtiva seadusandlusega vastavalt eelnõule.

10. Informatsioon.

Vallavanem Olev Liblikmann esitas informatsiooni Väike-Maarja Õppekeskuse ühiselamu ehitamise rahastamisest, kultuuriministeeriumi kirja Kilti mõisa renoveerimistöödeks eraldatud vahendite kohta summas 1 mln krooni, kui valla osalus oleks 500 000 krooni. Vastust oodatakse 3. märtsiks.

Abivallavanem Kaarel Moisa esitas informatsiooni teederegistri kinnitamise eelnõu kohta.

Arendus- ja ettevõtlusnõunik Katrin Tirman esitas ülevaate Riiklikus arengukavas toimunud muudatustest.

12. märtsil 2003. a

1. Esindaja määramine Lääne-Viru veemajandusprojekti nõukogusse.

Otsustati määrata Väike-Maarja valla esindajaks Lääne-Viru veemajandusprojekti nõukogus vallavanem.

2. Lääne-Viru Ühisomavalitsuskogusse määratud esindajatele asendajate määramine.

Otsustati määrata Väike-Maarja valla esindajate asendajateks Lääne-Viru Ühisomavalitsuskogus volikogu aseesimees ja abivallavanem.

3. Väike-Maarja valla põhikooli ja gümnaasiumi pedagoogide töötasustamise alused.

Otsustati kinnitada alates 01.01.2003. a Väike-Maarja valla põhikooli ja gümnaasiumi pedagoogide töötasustamise alused ja palga alammäärad ning palgaastmed vastavalt eelnõule.

4. Peremehetu ehitise arvelevõtmise.

Otsustati võtta arvele peremehetu ehitisena Äntu külas Äntu paisjär-

vede juures asuvad kaks pumbajäama (Äntu I ja Äntu II vihmatus), nimetatud rajatiste hõivamise kohta avaldatakse teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja Väike-Maarja Valla Infolehes, vastuväidete esitamise tähtaeg on kaks kuud teate avaldamisest.

5. Küsimuste lahendamise delegerimine.

Otsustati delegeerida vallavalitsusele järgmist "Ehitusseadusest" tulenevate küsimuste lahendamise: kohaliku omavalitsuse nõusolek on nõutav, kui ehitatakse väikeehitist, mille ehitusalune pindala on 20-60m², muudetakse tehnosüsteeme (§16), projekteerimistingimused (§19 lg 3), ehitusloa väljastamine (§23 lg 1), kasutusloa väljastamine (§33 lg 1), ehitusjärelvalve teostamine (§59 lg 2).

6. Valla teenistujate koosseisude ja palgamäärade kinnitamine.

Volikogu esimees Indrek Kesküla tutvustas valla haridusjuhtide pöördumist, milles paluti madalalpalgalistele töötajatele kehtestada palgamäärad tagasiulatuvalt alates 01. jaanuarist 2003.

Otsustati kinnitada vallavalitsuse, valla ametiasutuste ja struktuuriüksuste teenistujate koosseisud vastavalt eelnõule, kinnitada valla ametiasutuste ja struktuuriüksuste teenistujate palgamäärad alates 01.01.2003 neile, kelle palgamäär 31.12.2002 seisuga oli kuni 3000 krooni kaasa arvatud, neile, kelle palgamäär sama kuupäeva seisuga oli üle 3000 krooni, kinnitada palgamäärad alates 01.03.2003.

7. 2003.aasta eelarve teine lugemine ja vastuvõtmine.

Otsustati võtta vastu valla 2003. a tasakaalustatud eelarve summas 37 356 477 krooni.

8. Informatsioon.

Volikogu esimees Indrek Kesküla tutvustas Lääne-Viru Ühisomavalitsuskogu 06. märtsi koosolekul arutatud küsimusi. Arengukava projekti töökoosolek toimub 15. märtsil kell 10.00 Väike-Maarja raamatukogus.

Vallavanem Olev Liblikmann informeeris, et uus ehitusnõunik asub tööle 14. aprillil.

VALLAVALITSUSES

18. veebruaril 2003. a

1. Maaküsimused.

Kinnitati

Väike-Maarja alevikus Põhja tn 1 Anne Metsaarele kuuluvate hoonete juurde ostueesõigusega erasta-

miseks moodustatava katastriüksuse piiride kulgemise ettepanek.

Määrati

· kompensatsioon Katrin Hõõvelsonile õigusvastaselt võõrandatud Seedri A-41 maast tagastamata jääva maa eest.

Nõustuti:

· Pandivere külas asuvast vabast metsamaast 10,04 ha suuruse Kuusevälja katastriüksuse moodustamisega erastamiseks OÜ-le Vao Ader;
· Liivaküla külas asuvast vabast põllumajandusmaast 16,95 ha suuruse Metsapõllu katastriüksuse moodustamisega erastamiseks Jaak

Aaderile.

2. Reklaamtahvli paigaldamine.

Otsustati anda nõusolek valimisreklaami paigaldamiseks aadressidel Pikk 20 ja Pikk 18 Väike-Maarja alevikus.

3. Projekteerimistingimuste

kinnitamine.

Otsustati määrata järgmised projektierimistingimused: RMK Triigi metskonna kontorihoone ehitamiseks Triigi külas, Signe Sarikule elamu ehitamiseks Ebavere külas, OÜ SF Pandivere büroohoone katusekorruse väljaehitamiseks aadressil Tamme 2A Väike-Maarja alevikus ja seafarmi rekonstrueerimiseks Pandivere külas, OÜ Müüriku Farmer veisefarmi koresöödahoidlate ümberehitamiseks Müüriku külas.

4. Bussiliini dotatsiooni määramine.

Otsustati määrata OÜ-le Tapa Autobussipark bussiliini nr 59 dotatsioon 2003. a jaanuarikuu eest summas 10 419 krooni.

5. Kaevamistöde loa väljastamine.

Otsustati väljastada AS-le Tamsalu EPT kaevamistöde luba Porkuni järve kaldaosa puhastamiseks Kännuküla külas.

6. Seisukoha andmine jäätme-loa taotlusele.

Otsustati anda vallavalitsuse seisukoht Lääne-Virumaa Keskkonnan teenistusele OÜ Triigi Farmer jäätme-loa taotluse kohta vastavalt ettepanekule.

7. Informatsioon.

Vallavanem Olev Liblikmann tutvustas kultuuriministeeriumi kirja Kiltsi mõisa renoveerimistöödeks eraldatud vahendite kohta summas 1 mln krooni, kui valla osalus oleks 500 000 krooni.

Abivallavanem Kaarel Moisa informeeris väljakuulutatud konkursist ehitusnõuniku ametikohale.

25. veebruaril 2003. a**1. Maaküsimused.**

Nõustuti:

· Pikevere külas Viktor Tankile kuuluvate hoonete juurde 2,0166 ha suuruse PIHLAKMÄE katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega; · Eipri külas asuva Luisu kinnistu

jagamisega järgmiselt: Luisu, pindalaga 9,0 ha ja Käiakivi, pindalaga 10,6 ha.

Määrati kompensatsioon:

· Kiltsi alevikus asuva õigusvastaselst võõrandatud Ehituskruun A-75 maast tagastamata jääva maa eest Jaan Meigasele;

· Kännuküla ja Raeküla külas asuva õigusvastaselst võõrandatud Metsa A-76 maast tagastamata jääva maa eest Ilmi Sillale.

2. Reklaamtahvli paigaldamine.

Otsustati anda nõusolek reklaamtahvli paigaldamiseks aadressil Tamsalu mnt 1 Väike-Maarja alevikus.

3. Projekteerimistingimuste kinnitamine.

Otsustati määrata projektierimistingimused Aivo Urbase elamu ümberhitamiseks aadressil Kolde 2 Väike-Maarja alevikus.

4. Tarmo Kastemäe avaldus mobiiltelefoni numbri ümbervormistamiseks.

Otsustati lõpetada ehitusnõuniku ametimobiiltelefoni numbri liitumisleping ning loovutada number Tarmo Kastemäele isiklikuks kasutamiseks, ümbervormistamise eest tasub numbri omanik.

4. märtsil 2003. a**1. Maaküsimused.**

Kinnitati

· Väike-Maarja alevikus Jaama tn 3 asuvale korterelamu ja Jaama tn 3a asuva garaaži teenindamiseks määratava maa ettepanek.

Nõustuti

· Väike-Maarja alevikus Tare tn 11 asuva 1472 m² suuruse katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega Õie Raidlale.

2. Sotsiaalkomisjoni ettepanekute kinnitamine.

Otsustati nõustuda sotsiaaltoetuse eraldamisega vastavalt esitatud ettepanekule.

3. KK Lurich avaldus.

Raili Sirgmetse avaldas arvamust, et kuna KK Lurich on Väike-Maarja vallaga vähe seotud, ei toeta ta küsitud 10 000 krooni eraldamist Lurich Cup 2003 korraldamise toetuseks. Arutelu käigus leiti siiski, et mitmed KK-ga Lurich seotud korvpallurid mängivad ka Väike-Maarja valda esindavates võistkondades.

Otsustati nõustuda KK Lurichile 3000 krooni eraldamisega.

4. Pedagoogide töötasustamise alused ja palga alammäärad.

Otsustati nõustuda esitatud eelnõu esitamisega volikogu istungile.

5. Korralduste kehtetuks tunnistamine.

Otsustati nõustuda vallavalitsuse 28.08.2001. a korralduse nr 381 ja 09.10.2001. a korralduse nr 460 kehtetuks tunnistamisega.

6. Kauplemisloa väljastamine.

Otsustati väljastada kauplemisluba osühingu Aksel VA Matuselbu roole aadressil Tamsalu mnt 1 Väike-Maarja alevikus kehtivusega kuni 01.06.2006. a.

7. 2003. a eelarve projekt.

Otsustati nõustuda esitatud eelnõu esitamisega volikogu istungile.

11. märtsil 2003. a**1. Maaküsimused.**

Nõustuti:

· Eipri külas asuvast vabast metsamaast 13,80 ha suuruse Metsakopli katastriüksuse moodustamisega erastamiseks Indrek Tomingale;

· Ärina ja Koonu külas asuvast vabast metsamaast 11,74 ha suuruse Tiiu katastriüksuse moodustamisega erastamiseks Tiiu Kartnale;

· Ebavere külas asuva 9,60 ha suuruse Tibula katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega AS-le Aico Agro;

· Ebavere külas asuva 33,0 ha suuruse Karja katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega AS-le Aico Agro;

· Kännuküla külas asuva 2,94 ha

suuruse Helejärve katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega Hele Teidlale.

Määrati

· kompensatsioon õigusvastaselst võõrandatud Kaunis 23 maast tagastamata jääva maa eest Heiki Joorile.

2. Kaevamisloa väljastamine.

Otsustati anda EM Power EEE AS Rakvere ettevõttele kaevamistöde luba kaablikraavi kaevamiseks Kiltse alevikus.

3. Bussiliini dotatsiooni määramine.

Otsustati määrata OÜ-le Tapa Autobussipark bussiliini nr 59 dotatsioon 2003. a veebruarikuu eest summas 9898.05 krooni.

4. Kauplemislubade väljastamine.

Otsustati väljastada tähtajatu kauplemisluba füüsilisest isikust ettevõtja Ain Satsi kauplusele aadressil Pikk 25 Väike-Maarja alevikus ning kauplemisluba füüsilisest isikust ettevõtja Väike Palmiste ettevõttele "Väike-Maarja apteek" aadressil Ravi 1 Väike-Maarja alevikus kuni 11.06.2012.

5. Informatsioon.

Kultuuri- ja spordiosakonna juhataja Ilve Tobreluts esitas informatsiooni Gävleborgi maakonna kultuuridelegatsiooni viibimisest Lääne-Virumaal 9.-12. aprillil, Väike-Maarja vallas külastab delegatsioon 11. aprillil Kiltsi mõisa, Väike-Maarja muuseumi ja raamatukogu. Samuti tutvustas Ilve Tobreluts Sven Kesleri poolt esitatud teabenõuet valimisreklaami avaldamise kohta valla infolehe esimesel leheküljel. Vallavalitsuse liikmed asusid seisukohale, et grupi volikogu liikmete poolt allkirjastatud artikkel veebruarikuu infolehe esileheküljel oli valimisreklaam ja tuleb kohaldada vallavalitsuse 04.02.2003. a korraldusega nr 40 kehtestatud tasumäära. Kevad-suvel kolitakse Triigi raamatukogu ja velskripunkt ümber endise lasteaia ruumidesse.

Peremehetu ehitise arvelevõtmine

Väike-Maarja Vallavolikogu 12.03.2003. a otsusega nr 16 on peremehetu ehitisena arvele võetud Äntu külas Äntu paisjärvede juures asuvad kaks pumbajaama (Äntu I ja Äntu II vihmatus). Rajatiste praegune omanik ei ole teada, võimalik on tuvastada, et viimane valdaja oli Viru Maaparandusbüroo, kes kandis Äntu I ja Äntu II vihmatus kasutuskõlbmatuna maha novembris 1997.

Kõigil, kellel on vastuväiteid ehitiste peremehetuse kohta, esitada need kirjalikult kahe kuu jooksul alates teate avaldamisest Väike-Maarja Vallavalitsusele aadressil Pikk 7 Väike-Maarja, 46202 Lääne-Viru maakond.

Väike-Maarja Lasteaed
kuulutab välja konkursi

ÕPETAJA

vabale ametikohale.

Avaldus, elulookirjeldus ja haridust tõendava dokumendi koopia esitada hiljemalt 28. märtsiks Väike-Maarja Lasteaeda aadressil Lõuna 10.

Täiendav informatsioon telefonil 55037.

VALLAVOLIKOGU HARIDUS- JA KULTUURIKOMISJONIS

17. veebruaril 2003. a toimus koosolek Väike-Maarja õppekeskuse aulas, millest võttis osa Riigikogu aseesimees hr Peeter Kreitzberg. Koosolekul viibisid peale komisjoni liikmete veel õppekeskuse õpetajad, õpilased ja mõned vallakodanikud.

Koosoleku avas valla haridusosakonna juhataja Raili Sirgmet, kes andis lühilülevaate Väike-Maarja valla arengukavast aastateks 2006 ning üld- ja kutsehariduse integreerimist Väike-Maarjas. Integreerimise eesmärk – luua õppimisvõimalused kõigile Lääne-Virumaa lõunapiirkonna õpilastele. Mõeldud tuleb ka põhihariduse andmisele koos eelkutsõppega. Selleks on võimalused olemas. Mõlemad koolid vajavad juurde arutiklasse, et AIP ainetundidest vabastada.

Hr Peeter Kreitzbergi arvamusi: Integreeritud kool tuleb luua, selleks on siin kõik olemas – gümnaasium ja kutsekool. See on kogu piirkonna lastele vajalik.

Koolis tuleb käia 18. eluaastani, enne seda pole tööturul midagi teha. Töölemineku lükkub pidevalt edasi, sest õpitakse, et tööturul läbi lüüa. Integreeritud kooli tegemine on juriidiliselt raske – gümnaasium on omavalitsuse kool ja kutsekool riiklik.

Kooli kuuluvuse ja rahastamise küsimus vajab lahendamist. Majanduslikud kasud on aga ilmselged – miljoneid maksev basseini on odavam mitme kooli peale kui ühele, ka

lasteaiale ja tervele asulale.

Õpilaskodu on kindlasti vajalik. Koolipäeva teine pool vajaks sisustamist paljudel koolidel. Internaatkooli funktsioon vajaks taastamist.

Laiendada tasuta koolilõuna kuni 9. klassi lõpuni.

Ettevõtted, kes vajavad töölisi, peavad aitama väljaõpet läbi viia.

Õpetajate staažitasu vajab taastamist, samuti ootepensioni sisseviimist.

Põhikoolist on väljalangevus suur, 1400 last kaob aastast koolidest ära. Põhikooli tuleb lapsed pidama saada. Lapsevanemad peavad tagama selle, et laps käiks koolis ja lõpetaks põhikooli. Õpilaste koolitee peab olema läbi mõeldud – see peab olema piiratud ega saa kesta igavesti.

Ülikoolides panna piir tasulisele kõrgharidusele ja suurendada riikliku koolitustellimust.

Ellen LOSSI,
haridus- ja kultuuri-
komisjoni liige

3. märtsil 2003. a

Päevakorras: Väike-Maarja valla elanike võimalused spordiga tegelemiseks.

Alustuseks tutvustas haridusosakonna juhataja Raili Sirgmet lasteaialaste sportlike tegemisi. Sporditakse vastavalt programmidele. Igall kevadel toimub võimlemispidu.

Väike-Maarja gümnaasiumi direktor Marje Eelmaa andis ülevaate

spordivõimalustega koolis. Lisaks kehalise kasvatusetundele on õpilastel võimalus osaleda treeningrühmadega.

Algkoolis: korvpall, rahvastepall. Põhikoolis, gümnaasiumis: võrkpall (peamiselt tüdrukud), kergejõustik, kickpoks (poisid).

Koolis on oma spordinõukogu, kes korraldab spordiüritusi.

Vaido Rego tutvustas korvpalliklubi.

Korvpalliklubis käib ligi 60 last I – XII klassini. Treeningud toimuvad Triigi võimlas ja Väike-Maarja õppekeskuse võimlas. Võistlused peamiselt Simuna põhikooli spordisaalis, mis on piirkonnas kõige ajakohasem. On võidetud palju kõrgeid kohti. Peale tavatreeningute korraldab klubi ka treeninglaagreid Simunas, Mustvees, Palal. Õpetatakse välja ka lauakohtunikke. Alates sügisest on klubil olnud üle 100 kohtumise. Probleemiks treeningtingimuste kehv seis: õppekeskuse võimlas ei jätku alati vett, Triigi saal külm.

Raul Kütt rääkis suusaklubi tööst.

Suusaklubi tegutseb neljandat hooaega. Klubis on kahes grupis 25 – 26 õpilast.

Väiksemad: III – IV klass, treeningud 3 korda nädalas.

Suuremad: V – XII klass, treeningud 5 korda nädalas.

Suusaklubi sportlastel on head tulemused.

Aule Rebane andis ülevaate

Triigi spordihoone tegemistest ja võimalustest.

Spordihoones toimuvad järgmised treeningud: võrkpall, korvpall, sulgpall, male-kabe, koroon, jalgpall, lauatennis.

Päästeamet üürib saali kord nädalas. Saalis toimuvad ka muud üritused: koerte näitused, aastavahetuse pidu jne. Väike-Maarja valla sisevõistlused peetakse kõik Triigi spordihoones. Probleemiks saali soojustus.

Ants Rikberg teavitab komisjoni MTÜ Väike-Maarja Valla Rahvaspordiklubi tegemistest. Tema andis valla sporditegevusele kõrge hinnangu. Maakonna talimängudel tuli Väike-Maarja valla võistkond I kohale.

Peale eelmainitute tegeleb vallas ka maadlusklubi Lembit Kalteri juhendamisel ja jalgpalli treeningrühm Jaanus Mutli juhendamisel.

Komisjoni koosolekut juhatas ja tulemused võttis kokku komisjoni esinaine Li-Ann Lehtmet. Tõdeti, et Väike-Maarja vajab oma ajakohast staadioni. Tuleb leida võimalusi ujujakompleksi valmimiseks, kaasates rahastamisel Euroopa fonde. Sellealaste uuringutega tegeleb hetkel Väike-Maarja vallavalitsus.

Vallo TAAR,
haridus- ja kultuuri-
komisjoni liige

Noored pole kuhugi kadunud

22. veebruaril meenutasid Väike-Maarja noored Eesti iseseisvumise hetki Ebaveres, admiral Johan Pitka kodukohas. Kutsutud olid ka vanemad inimesed, et nemadki saaksid meenutada Johan Pitka teeneid Eesti riigi ees.

Üritus algas riigilipu heiskamisega ja Eesti hünni laulmisega. "Mu isamaa, mu õnn ja rõõm" ei kõlalnud mitte magnetofonilindilt, vaid seda lauldi kaasaclamisega ise. Kui koolis õpilased ei armasta või ei oska laulda meie hünni, siis see üritus tõetas vastupidist.

Väike-Maarja gümnaasiumi ajalooõpetaja Aime Püvi juhendatud õpilane Priit Dieves rääkis teadja-inimesena Eesti iseseisvumisest.

Kohalikku ajalugu tundev Ellu

Moisa kõneles rahvale Johan Pitka elust. Nii said mitmedki teada, et admiral oli tulnud Ebaverre selleks, et pühendada end romaanide kirjutamisele. Eestluse väärtustamise märgiks heiskas ta igal hommikul hünni saatel sinimustvalge lipu, tegi seejärel tervisejooksu ja karastas end maha juures olevas künas.

Ebavere tornis käinud Pitka tihti. Kui siamaani polnud teada see tüdruk, kes tornist alla tulles minestas ja kellele admiral lahket kätt pakkus, siis 22. veebruaril sai legendaarne neiu endale nime – see oli Ella Kruusakivi. Vanaproua jutustas palju huvitavaid fakte Johan Pitka elust, kuid kõrvu jäi kumama ikka üks ja seesama: admiral Johan Pitka oli väga lahke ja kena

härasmee.

Saladused avastatud ja meenutused meenutatud, langetasime lipu nagu laulurahvale kohane – laulu saatel.

Suur tänu kõikidele inimestele, kes aitasid meil üritust läbi viia ja võtsid nõuks kohale tulla. Eriti suur aitäh valla haridusosakonna juhatajale Raili Sirgmetale, kes tuli meile vastu ja ulatas abistava käe, kui seda vajasime.

Loodan, et see üritus jääb osavõtjate-organisatsioonide südames elama.

Siret KOTKA,
gümnaasiumi 10. a klassi
õpilane

21.–27. aprillini toimub SÜDAMENÄDAL

- 22. aprillil kell 9.00-12.00 Triigi velskripunktis
- 24. aprillil kell 8.00-12.00 Kiitsi rahvamajas

Saab:

- mõõta vererõhku,
- määrata kolesterooli,
- määrata kehakaalu,
- konsulteerida perearstiga.

Väike-Maarja piirkonna elanikel on see võimalus terve südamenädala jooksul oma perearsti juures.

Krooniliste haigustega patsiendid, kui teil on vähegi võimalik, ärge plaanige oma arstileminekut südamenädala ajaks!
Ene KINKS

Sotsiaaltoetuste maksmisest 2002. aastal

Riigieelarves ettenähtud toetuste maksamine toimub Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud korras ja tingimustel, vallaelarvest ettenähtud toetuste maksmisel lähtutakse vallavalikogu 19.02.1997. a määrusest nr 6 "Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord".

Toimetulekutoetus

Toimetulekutoetust määrab ja maksab vallavalitsus Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tingimustel ja korras.

2002. aastal maksime toetust 207 perele summas 966998 krooni.

Vallaelarvest eraldatud sotsiaaltoetused

Koolieelsetes lasteasutustes ja koolides õppivatele lastele toidukulude hüvitamiseks ettenähtud toetus
Kompenseerime 164 õpilase koolilõuna maksumust ja 49 lapse lasteaiatoidu maksumust (2002/2003 õppeaastal).

Toetus kooliriide ja koolitarvete ostmiseks

Eraldasime

Eraldasime toetust 43 perele summas 39000.

Kompenseerime 81 õpilase töövihikute maksumust 11300 krooni ulatuses.

Toetus lapse sünni puhul beebitarvete ostmiseks (beebipakid)

Kinkisime 40 perele beebipakid (q 650 kr).

Küttetoetus

Eraldasime toetust 54 perele (q 400

kr)

Muud ühekordsed toetused (prillide, ravimite, invavahendite, riide, jalanõude jne ostmiseks, jõulutoetus 80. a ja vanematele kodus elavatele vanuritele)

Eraldasime 119 vanurile jõulutoetust (q 250 kr).

Eraldasime ühekordset toetust 94 perele summas 78000 krooni.

Otsuse toetuse mitterääramise kohta tegime 29 korral.

Lea MÄESEPP

Uuenev meditsiin tõstatab uusi eetilisi probleeme

Aire Koik, SA Eesti Geenivaramu teabejuht

Eesti Geenivaramu eetikakomitee korraldatud seminaril arutlesid asjatundjad ja huvilised geeniuuringute eetiliste aspektide üle, vaagisid eetilisi probleeme arsti ja patsiendi suhtes ning puudutasid ka personaalsete ravimite teemat.

Esimese ettekande Tartus 17. veebruaril peetud seminaril tegi Eesti Geenivaramu eetikakomitee esimees professor Arvo Tikk, kes kõneles geeniuuringute eetilistest aspektidest. Ta tõdes, et uued teadmised geneetika valdkonnas kohustavad arste üha enam konsulteerima ja harima terveid inimesi. "Inimesed soovivad olla terved ja elada võimalikult kaua," ütles professor Tikk. "Ennetuslik meditsiin ja individuaalne profülaktika võimaldavad tal teatud määral planeerida oma olevikku ja tulevikku."

Arsti ja patsiendi uuenevad suhted

"Geneetika areng on oluliselt parandanud haiguste diagnoosimist ja arusaamist haiguste tekkemehhanismidest," märkis Eesti Geenivaramu eetikakomitee liige professor Tiina

Talvik. "See mõjutab meie otsuseid arstiabi igal tasandil ja sunnib meid üha enam tegelema eetiliste probleemidega."

Professor Talvik tõstatas mitmeid küsimusi, keskendudes eetilistele probleemidele arsti ja patsiendi suhtes. Näiteks kas arst võib informeerida patsienti tõhusast, kuid kallist ja kätesaamatust ravivõimalusest? Kellel on õigus otsustada teise inimese elukvaliteedi üle? Üheseid vastuseid neile küsimustele paraku ei ole.

Professor Talvik kinnitas, et meditsiin muutub järjest patsiendikesksmaks. "Arst peab arvestama patsiendi arvamus ja valikuid," sõnas ta. "Patsient ei ole mitte objekt, vaid enda nõustamisel aktiivne osaline." Samas on arsti ja patsiendi suhtes väga oluline töö rääkimine. "Valetamine ei pruugi olukorda kergendada kummagi poole jaoks," lisas professor Talvik.

Teadagi või mitte teadagi?

Inimesel on õigus soovi korral teada saada tema kohta kogutud mistahes teavet, ka geneetilist. Samas on inimesel õigus seda infot mitte teada. "Kumba varianti eelistada?" tõstatas küsimuse seminaril juhtunud

Eesti Geenivaramu nõukogu liige professor Ain-Elmar Kaasik. Näiteks kas on eetilise märgistada noort inimest teadmise, et ta haigestub elu kuuendal või seitsmendal kümnendil haigusse, mis halvendab ta elu kvaliteeti ja lühendab selle kestust?

"Me ei saa mitteteadmisega ühiskonna arengut seisma panna," vastas Eesti Geenivaramu teaduskomitee liige professor Andres Metspalu. "Samas, inimesel on vabadus valida."

Professor Kaasik lisas, et ehkki alati on õigus teada ja õigus mitte teada, toimub areng siiski selles suunas, et võiks teada.

Lootus saada kasu

Pragmaatiliselt inimesed tahavad teada, mis kasu toovad just neile geeniuuringud, sealhulgas Eesti Geenivaramu projekt.

Professor Kaasik tõdes, et Eesti Geenivaramu projekt ei ole individuaalse geneetilise nõustamise projekt. "Ei tasu lootet, et geenidonor saab pärast vereproovi andmist teada, millesse ta haigestub või kui kaua ta elab. Need andmed selguvad alles selle projekti lõpus, kui projekt on õnnestunud ja selle tule-

mused on teaduslikult läbi töötatud."

Samas leidub ka hoopis kiirem kasu. "Geenivaramu andmekogujatena tegutsevad perearstid saavad tervikliku ettekujutuse oma nimistu patsientide tervisest ja see võimaldab neil paljusid terviseriske öelda juba täna," lisas professor Kaasik.

Millal muutub igapäevaseks palju räägitud personaalne ravi? Personaalse meditsiini ja farmakogeneetika teemadel arutles oma ettekandes AS-i EGeen nõukogu esimees Jaanus Pikani. Tema sõnul on praegu keskmise ravimi toimimismudel 30:30:30:10. See tähendab, et 30 protsendil inimestest teatud ravim toimib. 30 protsenti ei tarvita rohtu vastavalt ettekirjutusele ja seetõttu ei kulge ravi ootuste kohaselt. 30 protsenti järgib arsti ettekirjutusi, aga ravim millegipärast ikkagi ei toimi. 10 protsendil ravimi tarvitajatest aga tekivad tüsistused. Põhjus on selles, et igaühe organism toimib erinevalt. Farmakogeneetika abiga üritatakse mõista indiviidi geneetilise ehituse ja ravimi vahelisi seoseid, ennustada ravimi toimet ja selle alusel määrata individuaalset ravi. Ent selleks kulub veel aastaid.

Eesti Geenivaramu alustab põhiprojekti

Sihtasutuse Eesti Geenivaramu pressiteade, 27.02.2003

Olles saavutanud pilootprojekti peamised eesmärgid, kuulutas sihtasutus Eesti Geenivaramu kolmes Eesti maakonnas läbi viidud pilootprojekti lõppenuks ja üle-eestilise põhiprojekti alanuks.

"Geenivaramu pilootprojekti peamine eesmärk on täidetud – tehniline ja organisatsiooniline valmidus üle-eestilise Geenivaramu projekti läbiviimiseks on saavutatud ning ka raha laienemise alustamiseks on olemas," põhjendas SA Eesti Geenivaramu juhatuse esimees Krista Kruuv pilootprojekti planeeritust varasemat lõppenuks kuulutamist. "Veendumust väljatöötatud mudeli sobivuse kohta lisab ka teadmine, et mitmel pool maailmas on hakatud Eesti Geenivaramust rääkima kui biopankade loomise ühest etalonist."

Põhiprojekti käigus jätkab Geenivaramu pilootprojekti raames välja

töötatud ja testitud andmekogumise mudeli rakendamist juba osalevates maakondades ning kaasab projekti järk-järgult teised Eesti piirkonnad.

Geenivaramu projekti laienemise esimeses etapis kaasatakse uute maakondadena Jõgevamaa, Viljandimaa ja Pärnumaa, kus plaanitakse geenidonorite andmete kogumist alustada juba aprillis. Laienemise teises etapis lisandub veel kolm maakonda – Võru, Põlva ja Valga, kus andmekogumise algus on planeeritud suvekuudesse. Järgmised maakonnad liituvad Eesti Geenivaramu projektiga sügisel, need on Läänemaa, Raplamaa ja Järvamaa. Käesoleval aastal kaasatakse projekti ka osa Harju maakonnast.

Tallinn ja Ida-Virumaa liituvad Geenivaramu projektiga 2004. aasta esimeses pooles. "Peame tegema kõik endast oleneva, et tagada kogu

Eesti elanikkonnale põhjalik ja arusaadav informatsioon Eesti Geenivaramu projektist," selgitas Kruuv. "Soovime veneekeelsele elanikkonnale pakkuda infot nende emakeeles, selle ettevalmistamine ja elluviimine nõuab paratamatult aega."

Põhiprojekti jooksul toimub lisaks fenotüübiandmetele ka genotüübiandmete lisamine Geenivaramusse. Genotüpiseerimine ja individuaalsete geenikaartide koostamine on seotud Geenivaramu andmekogu kasvu ning teadusliku ja tehnoloogilise arenguga. "Praeguse prognoosi kohaselt võib genotüpiseerimine alata kahekolme aasta pärast," täpsustas Kruuv.

Põhiprojekti ajal hakkavad lisaks perearstidele vabatahtlikelt tervise-, sugupu- ja geenianimeid koguma ka mõnede valdkondade eriarstid. Geenivaramu on juba alustanud koostööd endokrinoloogidega, et koondada poole aasta jooksul Gee-

nivaramusse assotsiatsiooniuuringute läbiviimiseks vajalik hulk suhkurtõbe põdevate patsientide andmeid.

Eesti Geenivaramu projekti eesmärk on luua kogu Eesti elanikkonda hõlmav tervise- ja geenianime kogum. Andmekogus olevaid anonüümseid andmeid hakkavad uurima teadlased, et välja selgitada haiguste ja geenide vahelised seosed.

Andmete kogumist Eesti Geenivaramusse alustasid pilootprojekti maakondade – Tartumaa, Lääne-Virumaa, Saaremaa perearstid mõõdu- nud aasta oktoobris. Pilootprojekti lõppedes lähenes geenidonorite arv tuhandele. Andmete kogumisega tegeles rohkem kui poolsada perearsti.

Aire Koik,

Sihtasutuse Eesti Geenivaramu

teabejuht

07 440 423

052 52 072

Näitus Väike-Maarja rahvamajas

3. aprillil kogunesid Väike-Maarja rahvamaja kunstihuvilised, et osa saada järjekordse näituse avamisest. Sedakorda on väikemaarjalastel suurepärane võimalus nautida Valli Lember-Bogatkina töid.

Sarmikas proua andis põgusa ülevaate kohaletoodud näituse-töödest, personaalnäitustest eri paigus ja ka sellest, kuidas näitus üldse Väike-Maarjasse sai. Hulgaliselt sai küsitud küsimusi ja kohtumine oli igati meeleolukas.

Kunstnik leidis, et meie jalutussaal hakkab talle üha rohkem ja rohkem näitusepaigana meeldima ja et ta on nõus siia teisigi oma näitusi tooma.

Valli Lember-Bogatkina: "Olen teostanud töid nii monumentaalkunsti alal (mosaiik skrafito) kui ka illustreerinud lasteraamatuid, teinud postkaarte, plakateid ja diafilme. Minu lemmikala on akvarell. Selles tehnikas olen maalinud peamiselt maastikke, kompositsioone ja portreesid."

Kunstniku töödele antud hinnangud:

"Valli Lember-Bogatkina akvarellide võlu peitub nende

spontaansuses, natuuri kaudu saadud emotsionaalse elamuse ehtsuses ja mõistagi (esimene ei väliste teist) akvarellile omases maalilikkuses." / Boris Bernstein /

"Valli Lember-Bogatkina pole mitte ainult erinevate põlvkondade vaheline sild meie akvarellistide keskel. Oma loomingu võib ta vabalt seista Lydia Mei kõrval kui koloriitsemaid akvarellikunsti esindajaid Eestis." / Harry Liivrand /

Akvarellide näitus "Muusika ja maastikud" on rahvamajas üleval kuni 5. aprillini.

Mare TAAR

Kultuurihõngulisi mälestusi Väike-Maarjast

Harry VELDI

(Algus novembrikuu infolehes)

Pärast Jullo Talpsepa loobumist hakkas lavastajaks tema abikaasa Asta Talpsepp. Vastupidi Julliole oli ta rahuliku olemisega ja hea õpetaja. Tema suunas ka Volli Käro kutselise näitleja teele. Armastas kohvi ja konjaki.

Viimased kolm aastat töötasin meetodikuna. Tehti sellised uued töökohad. Rakvere rajoonis oli meid kolm: Feliks Klemets, Tiit Torpan ja mina. Minu piirkond oli endine Väike-Maarja rajoon. Sõitsin oma mootorrattaga tihti klubid läbi ja paljudes kohtades tegin nende näitliku agitatsiooni korda. Tuli ka ajakirjanduses sõna võtta...

Panen siia kirja ühe katkendi minu artiklist "Tuntud töed Väike-Maarja moodi", mis ilmus ajalehes Punane Täht 1967. aasta juunikuus:

"... meie kultuurimaja töötajatel on risti-põiki ees kolm sihtet vastast: televiisor, viin ja ükskõiksus. Kui palju andekaid sõnakunstnikke ja soliste on jäägilt armunud sinisesse ekraani või kadunud pudelisse! Töö isetegevusringides muidugi käib, aga kui need võimekad inimesed, keda palutakse kaasa lüüa, meid kuulda võtaksid, siis oleks kõigil meie esinemisi rõõm kuulda-vaadata, kunstiline tase tõuseks märgatavalt. Ringijuhid on meil võimelised tegema tulemusrikkast tööd, nad on eriharidusega ja teotahetelised. Muusikaringe juhendab keskkooli õpetaja Heino Sein. Asta Talpsepp tegeleb näiteringi ja sõnakunstnikkega juba 5-6 aastat. Maie Veldi on tantsijate juht ja õpetaja ning tema senist tööd on hinnatud medaliga "Eeskujuliku töö eest". Erich Venig juhatab puhkpilliorkestrit. Meenutame terviklikke estraadietendusi "Noh, eks näeme!", "Lumivalgeke ja üks põialpoiss", "Vabandage väga!". Sõnalise osa kirjutamisel on kaasa löönud Ilmar Isop, Erich Meerja (töötas raamatukogus), Asta Talpsepp ja Harry Veldi. Värske, originaalne tekst leiab alati suurema kõlapinna kui repertuaarilehest võetud, kõigi poolt äraleierdatud pala. Näiteringil on repertuaaris kaks näidendit: I. Pau "Elukooli õppemaks" ja Ed. Vilde "Vigased pruudid". Viimasega anti möödunud aastal ka viis vabaõhuetendust. Rahvatantsurühmadest tegetsevad praegu sega-, nais- ja lasterühm. Karakteritantsjad õpivad uut kava estraadietenduseks. Ent meie segakooritööd takistab bassilauljate vähesus.

Huvitavamatest üritustest tahaks mainida temaatilisi õhtuid "KOK" ("Kes on kangem?"). Siis on lava vastavalt dekoreeritud. Ei

puudu kohtunikud, reporter, orkester, võimendus, rohkearvuline publik jne. Nendel õhtutel ei ole olnud fuajees ka tantsulõvide ülevaatusi-kogunemisi, vaid tullakse kohe saali võistlust jälgima. Seni on kohtunud EPT Väike-Maarja osakond – kolhoosidevaheline ehituskontor, võitõustus – tarbijate kooperatiiv, maakutsekool – keskkool. (Esimesena nimetatud väljusid võistlustest võitjana). Lähemal ajal võistlevad veel Uus Elu ja Kiire kolhoosi inimesed. Auhindu on siiani välja pannud EPT Väike-Maarja osakond, Uue Elu kolhoos, võitõustus ja kooperatiiv."

Vahepeal olin poole kohaga tööll ka kutsekoolis (maakutsekool nr 27). Siis koolitati siin elektrikuid. Muidugi taheti mind tööle jällegi näitliku agitatsiooni tegemiseks, aga kuna koolile ei olnud kunstniku kohta ette nähtud, siis vormistati mind kasvatajaks. Märkamata hakati mulle ka neid kohustusi kaela määrima: tuli käia hommikuti med.töötajaga (Anne Jaksi) ühiselamu kõik toad läbi ja need ära hinnata... Õppegruppidevahelises sotsialistlikus võistluses arvestati ka tubade hindede. Kuna kõik soovisid häid hindeid, siis tuli grupi meistritega selles küsimuses ütlemist. Tuli käia ka komanderingus õpilasi kooli värbamas – see oli eriti hull ülesanne. Ühiselamud asusid algul kolmes erinevas kohas. Alles uue ühiselamu valmimisega olukord õhtlustus.

Minu ajaleheartikli lõpus oli juba juttu mälumängu õhtute korraldamisest. Olime vabariigis ühed esimesed, kes sellise asjaga tegelema hakkasid. Idee selleks sain ühelt seminarilt Tallinnas: Kreuksi nim. Kultuuripalee juba korraldas selliseid õhtuid. Väike-Maarjas läksid need õhtud kenasti, kuni kohtusid keskkooli ja maakutsekooli võistkonnad. Võitis maakutsekool. Keskkooli direktor Kiili solvus sellest nii, et lahkus vihaselt ust paugutades saalist. Viisin selle turniiritsükli ikka lõpuni, kuid edasi ei olnud enam tahtmist teha.

(järgneb)

Vastlatrall Ebavere mäel

Ilusale ilmale vaatamata kogunes seekord mäele vähe liulaskjaid. Ehk oli takistavaks teguriks samaaegne TV-ülekanne murdmaasuusatamise MK-etapist või hoopis kokkulangevus naistepäevaga.

Need, kes kohale tulid, said osa lubatud võistlustest ja tulemused olid järgmised:

Naistepäevaliug (mäel tuli panna selga vastav liulaskmise kostüüm ja pähe siduda rätik ning mäest alla kihutada)

1. Kristiine Adamson
2. Marget Averson
3. Kätlyn Kaare

Pikem liug

1. Janek Lõomets
2. Avo Part
3. Allar Kaare

Perevõistluse võitis perekond Lõomets.

Reesõit

1. Amatöörid
Rita Soidla, Anneli Veia, Juta Vilhgelim, Tarmo Lainema, Kalev Kadak, Rando Vink.

2. Georgi

- Ülleli Sang, Kristiine Adamson, Inna Maralova, Avo Part, Andri Part, Ilmar Aasumets

3. Vald

- Meeli Veia, Aule Rebane, Katrin Tirman, Kaarel Moisa, Tarmo Rebane, Lembitu Pihlak

Täname abi eest AS Pandivere Ehitus ja Georgi Söögituba!

Mare TAAR

Minu neljajalgne sõber. Károly Hein

FOTOKONKURSS "Minu sõber"

Fotostend sõbrapiltidega rõõmustas rahvamaja sisenejaid sõbrapäevast alates. Kiitus kõigile neile, kes võtsid vaevaks kodu albume sirvida ja sealt näituse jaoks sobilikud fotod välja valida.

Kuna tegu oli konkursiga, märgime ära parimateks valitud pildid. Valikuid tegid lastediskol osalejad, muusikakooli õpilased ja segakoori lauljad.

Kolm parimat fotot töid Károly Hein, Pille Kuusemäe ja Simoona Must. Õnnitleme võitjaid!

Ülevallaline laste lauluvõistlus **POPP-TIPP- TÄPP 2003**

toimub pühapäeval, 6. aprillil
algusega kell 13.00

- * Teie ees meie parimad laululapsed!
 - * Selguvad Popp-Tipp ja Popp-Täpp 2003
 - * Oma lemmikud valib publik
 - * Küläs ansambel Ice Cream
 - * Avatud kohvik
- Lauluvõistlusel on 15. sünnipäev!
Pääse 15 krooni, lastele 5 krooni.

NB!

Laste lauluvõistlus toimub varem välja kuulutatud
5. aprilli asemel pühapäeval, 6. aprillil!

Väike-Maarja rahvamajas
laupäeval, 26. aprillil kell 21

PEOÕHTU ansambliga MEIE MEES

Sissepääs alates 16. eluaastast.
Pääsmete eelmüük Leili kaupluses ja rahvamajas
kuni 24. aprillini 100 krooni,
alates 25. aprillist 125 krooni
(kohtade arv on piiratud)
Info tel 61 837

KULTUURIKALENDER

Väike-Maarja rahvamajas

Aprillikuus

- 6. aprillil kell 13 - laste lauluvõistlus POPP-TIPP-TÄPP 2003
- 7. aprillil kell 14 - etendus "Tütarlastekooli juhtum" (Kaari Sillamaa Kaunite Kunstide Kool)
- 10. aprillil kell 20 - pasunakoori KONTSERT
- 11. aprillil kell 11.30 - lasteteater REKY etendus "Hipopotamus"
- 13. aprillil kell 15 - klubi HÄRMALÖNG õhtu
- Esinevad rahvamaja isetegevuskollektiivid ja muusikakooli õpilased.
- 17. aprillil kell 19 - naisrahvatantsurühma 20. aastapäeva KONTSERT
- 22. aprillil - ÜHISKÜLASTUS Rakvere teatrisse "Täismäng"
- 26. aprillil kell 21 - PEOÕHTU ansambliga Meie Mees
- 30. aprillil kell 19 - VOLBRIÕÕ nõiasabat
- * nõidade kogunemine ja registreerimine
- * nõiavigurid ja tembud * nõidade jõukatsumine
- * Nõia-Ella valimine * nõiajaht * luuaralli

Kuni 5. aprillini rahvamaja jalutussaalil avatud
Valli Lember-Bogatkina akvarellide NÄITUS
"Muusika ja maastikud"

Maikuus

- 4. mail kell 13 - maakondlik MEMME-TAADI pidu "Tubli vanaema"
- 15. mail kell 16 - BEEBIDE PIDU
- Oodatud on 01.11.2002-01.05.2003 sündinud beebid oma lähedastega.
- 16. mail - DISKO
- 21. mail - kultuuritöötajate päev
- 31. mail - Pandivere päev. Päev lõpeb PEOÕHTUGA rahvamajas.

Kiltsi rahvamajas

9. mail kell 18 - emadepäeva KONTSERT
Info telefonil 61 837.

Vainu Tares

Märtsikuus

- 21. märtsil - öötantsud kevadesse. DJ Imre Jõgevalt
- 22. märtsil - ansambel Jeerum Jõgevalt
- 29. märtsil - ansambel NNB

Aprillikuus

- 5. aprillil - tantsuks mängib MART
- 11. aprillil - öötantsud. DJ Gert Allas Paidest
- 12. aprillil - ansambel Co.ERARÕÕM Tallinnast
- 17. aprillil - öötantsud. DJ Sergio&Dima Koerust
- 19. aprillil - ansambel P-KLUBI Rakverest
- 25. aprillil - öötantsud. DJ T. Liiker Rakverest
- 30. aprillil - THE BEST WAY Tamsalust, nõidade öö koos ansambliga

Adam Johann von Krusenstern (1770-1846).

Elu ja tegevus

(Algus jaanuarikuu Infolehes)
Lühendatult ja ülevaatlilikult Ewert von Krusenstjerni raamatust **“Weltumsegler und Wissenschaftler. Adam Johann von Krusenstern (1770-1846). Ein Lebensbericht”**

Ilve TOBRELUITS

Sõjas Rootsi vastu

Kuna Rootsi laevastiku seis oli kestvalt halb, võttis kuningas Gustav III ise merelaevastiku ülemjuhatause üle. Blokaadist õnnestuski läbi murda, kuid rootslaste kaotused olid sealjuures suured. Neljandas Vene-Rootsi merelahingus 22. juunil 1790. a kaotasid rootslased seitsme liinilaeva, kolme fregati ja nelja galeeri hulgas ka admiralilaeva Sofia Magdalena, mille sundis kapituleeruma Mstislaw, ehkki ta ise seejuures ühest täistabamusest oma suurmasti kaotas. Arvestades Adam Johannit teeneid, edutati ta 6. juulil leitnandiks.

Tugevasti kannatada saanud Mstislaw polnud enam kasutuskõlblik ja võttis kursi Kroonlinnale. Ehkki kohati olid merel veel suured kokkupõrked, oli sõda Rootsiaga läbi. 1790. a augustis sõlmiti Werelä rahuleping, mis kindlustas Läänemerele venelaste ülemvõimu.

Inglismaa teenistuses

Kaks sõjaaastat nelja merelahinguga olid Adam Johannit tublisti muutnud. Tagasihoidlik ja kohmetuna tundunud algaja oli muutunud karastunud meheks. Merelahingute käigus oli ta omandanud selliseid kogemusi, mida ka aastakümnete pikkune rahuajateenistus poleks võimal-

danud.

Mstislaw vajas põhjalikku remonti, kuid sellega polnud eriti kiiret, sest pärast rahulepingut Rootsiaga polnud tal kolme aasta jooksul ühtegi sõitu.

Sõda Türgiga kestis ikka veel. Kuna Mulovski polnud enam elavate kirjas, siis polnud juttu ka ümbermaailmapurjetamisest. Unistada sellest aga ikka võis ning Adam Johann leidis omale väikese kaasmõtlejaskonna. Ta sõbrunes noore Jakob Beringiga, kuulsa meresõitja lapsega. Kolmandana liitus seltskonnaga kadetikorpuskaaslane Juri Lisjanski, kes oli merelahingud ühel fregatil kaasa teinud ja sealäbi ka Adam Johanniga mitmeid kordi kokku juhtunud.

1791. ja 1792. aasta veetis Adam Johann Revalis, aeg-ajalt ka Kroonlinnas. Teenistus jättis palju vaba aega. Tema loomuse vastu oli aega niisama või tühja-tähjaga tegelemisega surnuks lüüa. Ta kasutas vaba aja lünkade täitmiseks oma hariduses, mille oli põhjustanud lühikeseks jäänud kadetiaeg. Eeskätt tegeles ta inglise ja prantsuse keelega, milles juba üsna pea avanes võimalus teadmisi ilmutada. Samuti olid need keeled võtmeks laia maailma, kuhu minek tal aina mõtteis mõlkus. Mitte vähem tähtis polnud tema jaoks tegelemine astronoomia ja geograafiaga. Kõige selle juures ei jätnud ta ka üldist haridust unarusse.

Hiljem õppis ta ka ladina keelt, mida ta järgmiselt kommenteeris: “Mul oli võimalus ladina keelt õppida Toomkoolis, kus meil oli suurepärane õpetaja. Aga ma ei teinud seda, kuna mind pandi uskuma, et ohvitseril ei ole vaja ladina keelt osata. Tuhat korda olen ma seda kahtelnud ja alustasin hiljem uuesti. Ladina keelt mitte lihtsalt ei osata, vaid see keel annab selle tundjale võimaluse vastavasse olukorda sattudes oma oskusega alati arvestada. Pea iga inglise mereohvitser oskab ladina keelt, sest nagu Inglismaal üldiseltki ei saa selle puhul, kes ladina keelt ei valda, haridusest juttugi olla.”

30. augustil 1791. aastal kaotas Adam Johann oma isa Johann Friedrichi, kes suri Hagudis 67 aasta vanuses. Ta ei olnud mõisas eriti hea majandaja, samuti puudusid tema abikaasal vastavad oskused ja laiemad arusaamad. Sel ajajärgul polnud ka poegadel võimalik ema oluliselt toetada. Majanduslik olukord oli ebakindel ja Hagudi mõis tuli 10 aastaks rendile anda. Selline lahendus vabastas ka Adam Johannit vanema venna Carli otseste majandusraskustega kokkupuutumisest. Carl oli ohvitserina Türgi rindel ja sai sealt lõpuks alles isa surmajärel puhkusele tulla. Adam Johannile oli kodumõis-

sa toetus kooli-, kadeti- ja sõjaaastail väga oluline olnud. Vanematekodu lähedus võimaldas selle sagedast külastamist.

Adam Johann soov laia maailma välja jõuda hakkas tasapisi teostuma. Esialgu küll hoopis teisel moel ja teises suunas. Inglismaa ja Venemaa vahel oli sõlmitud kokkulepe, mille kohaselt pidi Vene laevastiku ohvitserid saadetama Inglismaale väljaõppele. Kuna Briti laevastik oli vanade traditsioonidega ja ülemaailmse kuulsusega, oli sinna minek ühele noore laevastiku ohvitserile suureks auks ja õnnistuseks.

Leping polnud senini jõustunud, seda nii sõdade kui ka Inglismaa hoiakute tõttu. Vastuväited hajusid pärast Türgiga rahulepingu sõlmimist. 1793. aasta kevadel uuendati lepingut Inglismaaga ja aasta lõpu poole suundus 16 Vene laevastiku ohvitseri väljaõppele Briti laevadele eesmärgiga tugevdada Vene mereväe ohvitserkonda. 16 väljavalitu seas oli ka Adam Johann.

1793. aasta 1. novembriks olid asjad niikaugele, et Peterburist lahkus kapten Stevensoni juhtimisel inglise laev Fanny of London, pardal 16 elevil Vene mereväeohvitseri, ja võttis suuna Londonile. Kuna Inglismaa oli veebruarikuust alates Prantsusmaaga sõjas, polnud laeva rahulik ja ohutu Londonisse jõudmine võimalik. Laev pidi kurssi muutma ja maabus 19. novembril Londoni asemel hoopis idarannikul Hullis.

Vene ohvitseri ei oodanud seal sõbralik vastuvõtt, küll aga range toll. Oma tagasihoidlikku pagasit, mis koosnes vaid pesust ja riietusest, tuli mitmel korral ette näidata. See toiming maksis ca 40 rubla, ka võõras-temajas ja kauplustes olid hinnad väga kõrged. Kuna Hullis midagi peale hakata ei olnud, sõideti postitõllaga edasi Londonisse. Sõit kestis neli päeva.

Londonis võttis neid vastu Vene suursaadik krahv Vorontsov, kes kuulus Euroopa võimekamate diplomaatide hulka ja mängis Londonis tähtsat rolli. Tema teeneks võib pida- da ka seda, et Pitt'i (peaminister alates 1783. aastast) valitsus polnud Venemaa vastu sõtta astunud. Oma kaitsealuste vastuvõtuks oli suursaadik riietunud äärmiselt uhkesse paraadmundrisse ning suhtus noortesse ohvitseridesse väga armulikult. Selgus, et ohvitseride teenistuse alguseni on veel viis kuud, mille vältel soovitati rahvast ja maad tundma õppida. Koos reisiajaga olid nad ühtekokku kuueks kuuks teenistusest vabastatud.

Vaba aeg töötas noortele ohvitseridele võõral maal palju seiklusi ja viis nad üksteisest lahku.

Krusenstern, Bering ja Lisjanski, kellega neljandana liitus Baskakov, jäid aga kokku. Kui pikad tundused need viis kuud ja kui kiiresti need tegelikult möödusid! Londonis oli sellel ajal juba miljon elanikku ja ta oli Euroopa suurim pealinn. Kui palju oli seal vaadata ja kui paljut tundma õppida!

Seltskondlikest kontaktidest ei olnud ohvitseridel puudu. Krahv Vorontsov hankis oma kaitsealustele mitmeid kutseid seltskonda ja Adam Johannil õnnestus luua palju suhteid. Ta sai lihvida oma keeleoskust ja seltskondlikke kombeid. Üks kutse järgnes teisele ning paljud sel ajal loodud sidemed jäid püsima. Adam Johann kiindus Inglismaasse ja inglasesse ning ta jäigi Inglismaa sõbraks ja imetlejaks. See sümpaatia aga ei vähendanud tema ustavust Venemaa ja tsaaride vastu.

Viie kuu pärast läksid 16 Vene mereväeohvitseri teed lõplikult lahku. Enam suundus Vahemerele, kus mitmed haigestusid kollasesse palavikku ja surid. Adam Johann valis enda jaoks Põhja-Ameerika. Talle tundus, et Vahemerele võib Vene mereväeohvitseri tulevikus kergemini sattuda kui Ameerikasse. Meelsamini oleks ta suundunud Indiasse või Ida-Aasiasse, aga Vene ohvitseridele Inglismaal selliseid võimalusi ei pakutud. Lisjanski ja Baskakov järgisid Adam Johannit eeskju.

4. mail 1794. aastal läks Adam Johann Peterburis inglise fregati Thetis pardale, 21. mail hiivati ankur ja 13. juulil jõuti Kanada rannikule. Laeva tegevuspiirkond ulatus ohtlikest ujuvatest jäämägedest põhjas kuni Kariibi mere taifuunideni. Adam Johann sai sealt väga erinevaid karastavaid kogemusi ja ka prantsuse keele oskus kulus marjaks ära. Lõpuks jooksid Thetis madalikule, tema kahjustused olid üsna suured ja laeva lahtisaamisele kulus palju aega.

Selle aja kasutas Adam Johann Ühendriikides ringi vaatamiseks. 350000 elanikuga New Yorki tänavapilt oli üsna armetu, pealegi laastas linna 1795. aastal katk. Tollane pealinn oli Philadelphia. Seal võttis Krusensterni vastu Ühendriikide esimene president George Washington, kes parasjagu otsis merelaevastiku ülesehitajat. Mittinglasest inglise mereohvitser, kellel olid juba kahe sõja kogemused, tundus selleks kõige paremini sobivat. Kuid Adam Johann, kelle mõtteis oli ikka soov võimalikult pea Aasiasse siirduda, ütles sellest ettepanekust ära, arvates, et Ühendriikide merelaevastikus talle niipea seda võimalust ei avane.

(järgneb)

VALLA MEISTRIVÕISTLUSED

Valla MV-s kabes osales 7 võistlejat. Tublimad:

- Mehed
1. Kaljo Pihlamets
2. Aivar Lai
3. Helmut Kelgo

- Naised
1. Birgit Vöidula
2. Maili Tannbaum
3. Siret Vinkel

Valla MV-s males oli osavõtt väga tagasihoidlik.

- Mehed
1. Jaan Salumäe
2. Ivar Lass

- Naised

1. Siret Vinkel

Valla MV-s suusatamises oli koos külalisvõistlejatega 45 osavõtjat. Võistlust ilmestas see, et just paar tundi varem saime kätte uued rinna-numbrid, mis minu arvates olid tõesti kenasti välja tulnud.

- Tublimad:
kuni 12 a poisid
1. Sten Selge
2. Ivar Vaab
3. Keio Beilmann
kuni 12 a tüdrukud
1. Elo Vöhandu
2. Gerli Pomerants
3. Silje Selge
13-14 a poisid
1. Timo Lomp
2. Madis Matvejev
3. Mikk Paap
13-14 a tüdrukud
1. Annika Orula
2. Ann Aosaar
3. Liisa Kvell
15-16 a poisid
1. Allar Adamson
2. Rain Kuldjärv
3. Siim Sarapuu
17-18 a poisid
1. Sven Selge
2. Ragnar Lepp

Naised

1. Jana Matvejeva
2. Luule Kaats
Mehed
1. Tanel Kalson
2. Riivo Lukman
3. Aimar Türpsal
Meesveteranid
1. Urmas Kullas
2. Tiit Sinisalu
3. Ahto Matvejev

VALDADE TALIMÄNDUD

Eesti vabariigi valdade XI talimängud viidi eelvõistlusena läbi 18.-19. jaanuaril erinevates kohtades üle vabariigi. Meie vald võitis osa neljast alast. Need olid kabe, lauatenis, korvpall ja suusatamine. Korvpallis võitsid poisid alagrupi täiseduga ja said finaali puhaste paberitega, kabes ja lauatenises me edasi ei pääsenud. Suusatamises eelvõistlust polnud. Finaalvõistlused toimusid 15.-16. veebruaril Lääne-Virumaal Vinnis Ja eelkõige tänu korvpallurite kõrgele kohale saavutasime 63 valla hulgas hinnatava 7. koha. Väike-Maarja koondvõistkonda kuulusid:

korvpallis Tarvo Kruup, Sven Pugonen, Kristo Saage, Andri Part, Silver Sokk, Rait Oraver, Marek Suits, Indrek Aksel, Urmas Kullas, Ants Rouhijainen;

suusatamises Riivo Lukman, Aimar Türpsal, Mikk Maran, Tanel Kalson, Ants Einsalu, Helen Ling, Luule Kkaats, Ants Rikberg;

kabes Kaljo Pihlamets, Birgit Vöidula, Alfi-Engelvelds Hinnossaar; lauatenises Tõnis Niinemets, Väino Stoltzen, Inna Marjalova.

Tunnustus Väike-Maarja heale esinemisele on ka see, et meile pakuti võimalust järgmisi talimänge korraldada. Korvpalli mängiksime Simunas ja ülejäänud alad võib kohapeal läbi viia.

Maakonna talimängudel, mis toimusid 1. märtsil Vinni vallas, läks meil üllatavalt hästi. Kahe ala üldvõidu kahe teise ja ühe viienda kohaga tulime mängude üldvõitjaks.

Korvpall

Tulime kokkuvõttes esimeseks. Võistkonnas mängisid Tarvo Kruup, Andri Part, Rando Raadik, Silver Sokk, Rait Oraver, Marek Suits, Indrek Aksel.

Kabe

Saavutasime samuti esimese koha. Võistkonnas mängisid Kaljo Pihlamets, Alf Innossaar, Helmut Kelgo.

Lauatenis

Kokkuvõttes tulime teiseks. Võistkonnas mängisid Tõnis Niinemets, Kaljo Pihlamets, Gennadi Kink, Väino Stoltzen, Maili Tannbaum, Siret Vinkel.

Koroona

Kokkuvõttes tulime viiendale kohale.

Võistkonnas mängisid Marko Evert, Gennadi Kink, Maili Tannbaum, Siret Vinkel, Mare Soovik.

KOHALIKUD VALIMISED JA SPORT

Eelmise aasta oktoobris toimusid kohalike omavalitsuste valimised.

Mõni aeg tagasi võtsin välja valla vana infolehte, kus kohalikud parteid ja valimisliidud pakkusid välja oma valimisplatvormi. Kuna viimasel ajal spordivallas Väike-Maarjas midagi suuremat ehitatud ei ole, siis tundsin huvi kui suur on valla volikogu toetus antud küsimuses. Tulemus on selline:

Valimisliit Teie Valik

· Inimese tervist on odavam hoida kui hiljem ravida.

· Tahame, et meie kodud ei jääks tühjaks

· Et noortel oleks vaba aja veetmiseks võimalus

Ühendus Vabariigi eest – Res Publica

· Valla strateegiliseks suunaks peame aktiivset ja professionaalset ettevalmistavat ja projektialast meeskondlikku tegevust seoses Euroopa Liidu struktuurifondide avanemisega. Selle eesmärgiks on suuremahuliste investeeringutoetuste ulatuslik kasutamine Väike-Maarja valla tehnilise ja sotsiaalse infrastruktuuri valdkonnas aastatel 2004, 2005, ja 2006

Valimisliit Vallakodanik Ausse

· Tagame noortele vaba aja veet-

mise võimalusi – kultuuri- ja sportimisvõimalused piirkonnas tõstavad kohalike elanike elukvaliteeti.

· Eesmärgi saavutamiseks taotleme lisaks eelarvete vahendeid erinevatest projektidest – fondidest ja programmidest.

· Toetame kodanikualgatusi kultuuriürituste, tervisespordi ja vaba aja veetmise korraldamisel.

Eestimaa Rahvaliid

· Eestimaa Rahvaliid seisab valla kui terviku majandusliku ja sotsiaalse arengu eest. Peame oma kohuseks teha kõik meist oleneva selleks, et peatuks rahvaarvu vähenemine meie vallas, et valda tuleks elama rohkem noori, sünniks rohkem lapsi. Nende ülesannete täitmiseks näeme konkreetselt ette sotsiaalkultuuriliste objektide rajamise ja renoveerimise

1) Väike-Maarja staadion,

2) Väike-Maarja ujula.

Eesti Keskerakond

· Valla volikogu valimistel osalema ajendas soov aidata kaasa eluliste ja huvitavate probleemide lahendamisele Väike-Maarja vallas.

· Soovime, et vald jätkuvalt toetaks noorte ettevõtmisi

Need olid põhilised lubadused, mis otseselt või kaudselt on seotud rahva tervise eest hoolitsemisega spordiga seotud inimese poolt vaadatuna. Minu arvates on kõige konkreetselt ja lihtsamalt oma seisukohad välja toonud valimisliit Vallakodanik Ausse ja Eestimaa Rahvaliid.

Selle teema juurde tuleme kindlasti tagasi aasta lõpul ja siis tahame nendelt valimisliitidelt ja parteidelt kuulda, kuidas nad esimese aasta jooksul on suutnud oma plaane realiseerida. Arvan, et kui ujula ja staadioni asjus oleme midagi radikaalselt ette võtnud, nagu seda soovib Eestimaa Rahvaliid, oleme valla tervisespordi ja vaba aja sisustamise parandamisel suure sammu edasi liikunud. Jõudu ja püsivust Teile nende probleemide lahendamisel.

MEIE SPONSORID:

OÜ VIRUMAA VEEPUMBAKESKUS

Vaata Maailma tasuta arvutikursused algajatele toimuvad Väike-Maarja Õppekeskuses:

- 29.03.03 laupäev - kell 9.30
30.03.03 pühapäev - kell 9.30
05.04.03 laupäev - kell 9.30
06.04.03 pühapäev - kell 9.30
12.04.03 laupäev - kell 9.30
13.04.03 pühapäev - kell 9.30
23.04.03 kolmapäev - kell 17.00
24.04.03 neljapäev - kell 17.00
26.04.03 laupäev - kell 9.30
27.04.03 pühapäev - kell 9.30

Registreerida saab telefonil 0669 6222 - tavatariif. Õelda tuleb nimi ja isikukood. Kui teile sobival ajal kursust ei ole, registreerige end soovijate nimekirja.

Registreeruda ja infot saab ka õpetaja Malle Mattisenilt telefonil 91-521 (pärast 19.00) ja 051933935.

Kursus toimub kahel päeval, kokku 8 tundi. Oodatud on ka vanemad inimesed.

Malle MATTISEN,
Väike-Maarja Õppekeskuse arvutiõpetaja

vaata maailma

SPORDIKALENDER

Märts

24.03 - valla MV SULGPALLIS, III etapp

Aprill

07.04 - valla MV LAUAMÄNGUDE MITMEVÕISTLUSES

19.04 - GEORGI KANGE jõumehe võistlus

21.04 - Lurichi KEVADJOOKS

Mai

25.05 - Pandivere RATTARALLI

31.05 - Pandivere päev

Juuni

21.06 - Eesti VI esivõistlused NAISEKANDMISES

Juuli

26.07 - Väike-Maarja III TRIATLON

Ebavere radadel jätkub tervisespordiürituste sari Harjuta Terviseks!

Muuseum? Muuseum!

Sõna muuseum pärineb kreeka-keelsest sõnast museion, mis tähendas kunsti- ja teaduste kaitsejuma-lannade- muusade- templit. Vanimad kunsti- ja haruldaste esemete kogud olid kirikute, kloostrite ja ülikute vak-akambrid.

Euroopas tekkisid muuseumid tä-napäeva mõttes 15. –17. sajandil, kui kasvavaid kogusid hakati süstematiseerima ja kirjeldama. Vanu, hinna-lisi ja haruldasi esemeid, sh kunsti-teoseid koguti kunstikambritesse, münte säilitati mündikabinettides. Esialgu koguti kunstikambreisse ese-meid pigem nende kurioossusest kui kunsti- või teadusväärtusest lähtu-valt.

18. sajandi II poolel suurenes val-gustusideoloogia mõjul terves Eu-roopas arheoloogia- ja ajaloohuvi ning muuseumide hakati üldsusele ava-ma. Esimesed riiklikud muuseumid Inglismaal ja Prantsusmaal olid ees-kujuks paljudele teistele Euroopas.

Museoloogias kui teadus hakkas kujunema 19. sajandil. Siis ehitati esimesed eriotstarbelised muuseumi-hooned ning asutati esimesed rah-vusmuuseumid. Kogumisel sai olu-liseks tüüpilisuse ja kompleksuse taotlus. Esimene vabaõhumuuseum asutati 1891 Rootsis.

Eestis tekkisid erakogud 18. sa-jandil. Esimene eramuseum asutati 1802. aastal Tallinnas. Selleks oli raecapteen Johann Burchardi muu-seum Mon Faibe (Minu Norkus), mille kollektsioon moodustab ühe põnevaima osa Eesti Ajaloomuuseumi väljapanekust. Eesti Ajaloomuuseumi tõeliseks eelkäijaks loetakse Eestimaa Kirjanduse Ühingu poolt 1864. aastal Saksa Rahvusmuuseumi eeskujul rajatud Eestimaa Provint-siaalumuuseumi.

Väike-Maarja muuseumi ajalugu ei ulatu nii kaugete aegade taha, siiski on 15 aastat ühe kohaliku muu-seumi jaoks küllaltki pikk aeg. 31.

detsembriks 2002 oli meie fondidesse kogutud 27398 museaali, neist 13120 fotot, 5382 negatiivi, 2796 eset, 2789 dokumenti jne. Seega jät-kab tänapäeva muuseum omaaegse-te kunstikambrite traditsioone ning kogub ja säilitab esivanemate kultuur-riparandit.

Kaasaegne muuseum on koht, kus tänane päev kohtub minevikuga. Muuseumitundides on käinud õpi-lased Väike-Maarja gümnaasiumist ja Kiltsi põhikoolist ning mudilased Väike-Maarja lasteaiast. Loodetavasti on need lapsed saanud piiluda aega, mis oli enne elektrit ja televiisorit. Vallarahva seas on oodatud Väike-Maarja naisseltsi hubane jõulukoh-vik.

Muuseumi abil on teinud kiire ringkäigu Väike-Maarja kihelkonna ajaloo meie valla külalised. 2002. aasta kevadel tutvus majaga tolleage-ne kultuuriminister Signe Kivi, Itaalia suursaadik Ruggero Vozzi jt. Augustis viibisid muuseumis XXIII Vabadusristi päeva tähistajad koos Eesti Vabariigi Presidendi Arnold Rüütliga.

Aeg-ajalt kogunevad luuleõhtute-le kirjandusklubi liikmed. 2002. aasta septembris esitles Eduard Leppik oma uut raamatut "Väike-Maarja Muusikaselts". Emadepäeval annab F. J. Wiedemanni Keeleauhinna Siht-asutus üle oma järjekordse preemia ilusa emakeele eest. 2002. aastal omistati auhind Valdek Pallile.

2002. aastal käis muuseumis 1625 külalistajat. Huvilisi saabus nii Ees-tist kui ka Jaapanist, Austraaliast, USA-st, Itaaliast, Rootsist, Soomest ja mujalt. Muuseumi katuse all te-gutseb ka valla turismiinfopunkt.

Suur tänu kõigile, kes on nõu ja jõuga kaasa aidanud muuseumi töö-des ja tegemistes.

Reeli FREIENTAL,
Väike-Maarja Muuseumi
juhataja

2. aprillil kell 15 Väike-Maarja Muuseumi 15. aastapäeva KONVERENTS

Ettekanded:

- **Eduard Leppik** - Väike-Maarja koolimuuseumi teke ja tegevus.
- **Juta Haasma** - Muuseumi saamislugu.
- **Ellu Moisa** - Muuseumi loomine ja tegevus. Näituse "Punane labürint" avamine.

Oodatud on kõik huvilised!

**OOTAB 2003/04
ÕPPEAASTAL
NOORMEHI JA NEIDE
ÕPPIMA
JÄRGNEVATELE
ERIALADELE:**

KESKHARIDUSE BAASIL

- **MUUJA** - õppeaeg 1 aasta
- **ARVUTITEENINDUS** – õppeaeg 2 aastat, ka füüsilise puudega õpilastele

PÕHIHARIDUSE BAASIL – õppeaeg 3 aastat

- **MUUJA**
- **ARVUTITEENINDUS** – ka füüsilise puudega õpilastele
- **LUKKSEPP**
- **KOKK** - õppeaeg 3,5 aastat

LIHTSUSTATUD ÕPPEKAVAGA PÕHIHARIDUSE BAASIL – õppeaeg 3 aastat

- **KOKK**
- **PUHASTUSTEENINDUS**

Dokumente võetakse vastu alates 02.juunist 2003. a

VÕTKE KINDLASTI KAASA

- **lõputunnistus**
- **arstitõend, mis lubab vastaval erialal töötada**
- **pass või ID-kaart**
- **4 fotot**

Täiskavanutele täiend-ja ümberõppekursused

Koolil on korralikud õppeklassid, õppetökojad, hiselamu, võimla ja söökla.

Küsige lisainfot, asi on seda väärt

Kooli aadress:

46202 Väike-Maarja, Pikk tn 1a, Lääne-Virumaa,
Tel 032-61-892
E-post: vmok@v-maarja.ee
Kodulehekülj: www.v-maarja.ee/vmok

Eduard Viiralt - 105

Väike-Maarja valda jääb kaunis Varangu mõis, mis varasematel aegadel kuulus Koeru kihelkonda Järvamaal. Selle mõisaga on seotud Eesti tuntuim graafik Eduard Viiralt.

Kunstnik sündis Peterburi kuber-mangus mõisateenijate perekonnas 20. märtsil 1898. 1909. aastal kolis pere Varangule, kus isa sai mõisavalitseja koha. Lapsed õppisid Koerus, algul haridusseltsi koolis, seejärel saksa erakoolis. Juba siis tunti E. Viiraltit kui innukat joonistajat. Kahjuks on kunstniku noorpõlve tööd enamasti hävinud. Varangult tehtust on säilinud "Maastik Varangult", "Küla kool Varangul", "Autoportree sigaretiga", "Talumehe õllelaas", "Vanaisa Jüri Assur", mõned vana-ema, isa ja talumeeste portreed. Kor-duvalt kasutas E. Viiralt modelliks Edru küla neiu Rosalie Pellot.

E. Viiralt vanemad lahkusid Varangult 1918. aastal. Oktoobri-revolutsiooni ajal olid töölisel mõisa

üle võtnud, kuid endine valitseja jäeti töid juhtima. See saigi hiljem põhjuseks, miks parun Schilling koha üles ütles.

1919. aastal läks E. Viiralt õppi-ma vastavatud kunstikooli Pallas Tartus. Hiljem täiendas ta end Dresdenis ja Pariisis. Eesti ühe kuulsama kunstniku elutee katkes 8. jaanuaril 1954 Pariisis.

Reeli FREIENTAL

Noppeid 1939. a. Virumaa Teatajast

Alljärgnevalt Asael Truupõllu kogutud noppeid ajalehes Virumaa Teataja 1939. aastal Väike-Maarja ja sinne ümbruse kohta kirjutatust ning üht-teist ka üldisemalt.

Märts 1939. a

06.03 - Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi aasta peakoosolek. Kõneles A. Matlep, juhatas A. Lepik, protokollis A. Tõeleid. 1938. a aruande järgi liikmeid 117 in, arved tasakaalus 95 857 krooni, varandus 80 573 krooni, hoius 3767 krooni, eelarve oli tulude-kulude osas tasakaalus 10 456 krooni. Näituse tulu oli 6000 krooni, sellest puhastulu 1200 krooni. Aiaandusosakonna tulud-kulud 824 krooni. Kavas üles seada 3 kW mootoriga viljasorteerimisagregaat. Juhatuses langes vanuse tõttu välja A. Matlep, valiti aga tagasi, uueks liikmeks H. Varik. Juhatuses veel J. Uustalu, A. Vahermaa, F. Kaber, A. Elvre. Rev.komisjoni valiti M. Meos, H. Joorits, J. Aru. Otsustati likvideerida raamatukogu ja müüa kokkulepeld need vallavalitsusele.

08.03 - Väike-Maarja Ühispanngal edukas aasta. Juhatus: A. Vaher-

maa, J. Imakaevu, L. Reitalu. Nõukogu - A. Lepik, E. Lessel, A. Voolmaa, A. Vatsel, A. Poom, J. Aru.

10.03 - Jälle algas omnibussiühendus Väike-Maarja ja Simuna vahel, oli talvel teadmata põhjustel katkenud.

- On avaldatud Väike-Maarja keskkooli ja gümnaasiumi töötulemused kolmandal õppeveerandil.

27.03 - Peeti Väike-Maarja Piimaühingu aastapeakoosolek. Juhatas R. Saage, protokollis E. Lepik. Liikmeid on 290, põhikapital on aastaga tõusnud 34 700 krooni. Piima läbi töötatud aastast üle 4 miljoni kg ja 7.27 senti makstud piimatootjatele, seega üle 30 miljoni senti. Tagavarakapital kasvas 29300 krooni pealt 38842 krooni peale. Ametlik kapital 65850 krooni, ülejääki 2066 krooni, sellest tagavarakapitali 488 krooni, ülejäänud osa 1577 krooni 5% osatasku liikmetele. Piimatootjailde maksti kokku preemiaid 303720.58 krooni. Koorejaamu töötas 4. Juhatusse valiti J. Aru, N. Saage, revisjonikomisjoni H. Tomberg. Praegu juhatuses veel A. Klaas, J. Aru, R. Saage, N. Tamm, A. Saage.

31.03 - Väike-Maarjas külvipühad 30.04 õhtul. Põllumeeste seltsi

poolt esinevad kõnega konsulent H. Varik ja asjaajaja A. Tõeleid.

- 27. märtsil oli Väike-Maarja Tarvitajate Ühisuse peakoosolek. Tarvitajateühisus annab liikmeile toetust abiellumise, sünni ja surmajuhumite korral. Koos oli üle 100 liikme. Puhaskasu oli 5268 krooni, eelarve võeti vastu 43750 krooni. Juhatus: J. Tompel, Ed. Tammaru, E. Vilmsinen, R. Aus, revisjonikomisjoni valiti Joh. Heinpalu, V. Neemre, A. Vahermaa, L. Reitalu, R. Kestav. Abiandmise fondis 1000 krooni.

- Väike-Maarja kirikutüli kohtusse. Politsei alustas juurdlust Adolf-Hugo Aleksander Rosenbergi (Kiltisist) ja Jüri Landbergi (Männisalus) vastu koosolekul õpetaja J. Hiimetsa isikut solvanud märkuste pärast.

- 1. aprillist sõidab autobuss Simuna-Väike-Maarja, Simuna-Koeru ja Rakke-Paide. Liinipidaja on J. Arak.

- Väike-Maarjasse tuli uus jaoskonnaarst. Endine arst dr Kemmerer lahkus, uueks valiti Johannes Spreng, kes enne töötas Narvas, Tüürsamäe laboratooriumis.

**Väike-Maarja
Õppekeskuse
infopäeva ajakava
24. aprill 2003**

11.00 – 14.00 a v a t u d
õpilastööde näitus
11.00 – 14.00 traktorite
õppesõit (õppetöökojas)
11.00 – 16.00
E R I A L A T U N D I D E
KÜLASTAMINE
võimalus kaasa lüüa
praktilistes töodes
11.00 – 16.00 t ö ö t a b
ÕPILASKOHVIK
12.45 ja 13.50 k o o l i
juhtkonna INFOTUND
(saalis)

Infopäevale on oodatud ka
lapsevanemad.
Info ja registreerimine
telefonil 032 61 892

Kooli juhtkond

JUMALATEENISTUSED

Väike-Maarja pastoraadis

23. märtsil kell 11.00
3. PAASTUAJA PÜHAPÄEV

30. märtsil kell 11.00
4. PAASTUAJA PÜHAPÄEV

6. aprillil kell 11.00
5. PAASTUAJA PÜHAPÄEV

13. aprillil kell 11.00
PALMIPUUDEPÜHA

17. aprillil kell 18.00
SUUR NELJAPÄEV

18. aprillil kell 11.00
Kristuse surmapäev e. SUUR REEDE

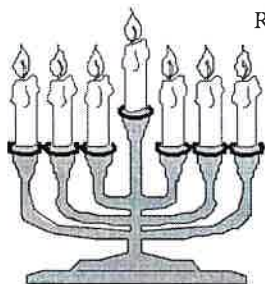
19. aprillil kell 21.00
ÜLESTÕUSMISPÜHAÕÕ MISSA
Osalevad külalisvaimulikud.
RISTIMINE. Ristimissoovist teatada nädal varem koguduse õpetajale.

20. aprillil kell 11.00
KRISTUSE ÜLESTÕUSMISPÜHA

27. aprillil kell 11.00
2. ÜLESTÕUSMIAJA PÜHAPÄEV

Pühapäevakool pühapäeviti pastoraadis nooremale rühmale kell
12.30, vanemale rühmale kell 13.30.

Koguduse vaimulik Ahto Mäe, tel 61956, 051 17 552,
elukoht Ehitajate tee 7-10, Väike-Maarja.

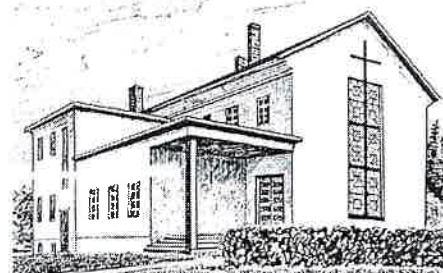

Avispea kirikus

**Igal pühapäeval
kell 10.30**

**PÜHAPÄEVAKOOL
pühapäeviti kell 13.15.**

Avispea kiriku vaimulik on Eerek
Preisfreund, telefon 35 450.

PIDU- JA PUHKEMAJA VAINU TARE

(asub Väike-Maarja lähisel Müürikul)

katab Teile laua igaks peresünnimuseks.

- Pakume maitstvat sööki ja külma jooki iga päev:

P - K kell 11.00 – 18.00

(alates 1. maist 22.00)

N - L kell 11.00 – 03.00

- Igal laupäeval kutsume tantsima erinevate ansambrite saatel.

- Võimalus kasutada:

suur saal – 80 kohta

baar – 15 kohta

jahisaal – 25-30 kohta

saun + bassein (2,5 x 7 m)

mullivann

grillkoda

telkimisplatsid

vabaõhulava + tantsuplats

lõkkeplatsid

ööbimisvõimalus (ehitamisel)

Info telefonidel 05049946 ja 053432473

30. märtsil 2003. a kell 13.00

Vainu Tares (Müürikul)

OÜ ZEPTEER EESTI

tutvustab oma

tervisele suunatud toodangut:

1. Vaakumsüsteem toiduainete tervislikuks säilitamiseks kodus ja reisil.
2. Toidu valmistamine ilma vee ja rasvata.
3. Joogivesi kööki ja büroosse keemiavabalt.
4. Kodu puhtaks tolmust ja olmelestadest.
5. Terveks polariseeritud bioptronlambi valgusega.

Saate maitsta ja osaleda loteriis!

Helju Vigur, tel 05158863

OÜ LANDEKER

ostab

kasvavat metsa ja kinnistuid,

hinnaga kuni 90 000 krooni/ha.

Tasu kohe!

Tel. 05110415, 05179866, fax 06335576

Ostame

**KASVAVAT METSA ja
METSAGA KINNISTUID.**Pakkuda võib ka kaitsealuseid ja/
või hüpoteebiga kinnistuid.

Tel. 052 67 907

Olgu vaikne tuulekohin
unelauluks sinule.

INDREK REINSAR

21.11.1976 - 24.02.2003

TOIVO KALMET

23.07.1931 - 28.02.2003

VALDEK BORK

28.05.1930 - 07.03.2003

KINOBUSS on taas Väike-Maarjas!

Lähiajal

näitab KINOBUSS

Väike-Maarja rahvamajas

uuemaid filme:

Tallinnfilmi multifilmid

Vanad ja kobedad

pärast seda (~15.00) - Agent Sinikael

Jälgige täiendavat reklaami!

Pilet ühele filmile 20 krooni.

Toremaid elamusi kõigile filmisõpradele!

Kasvada on rõõm ja rikkus,

kasvada on vaja ...

L. Andre

BIRGIT VEERMETS

17.02.2003

MARGIT PITKJA

23.02.2003

Kasvage, olge rõõmsad, terved ja tublid!

**Õnnitleme eakamaid
sünnipäevalapsi!**

Mässulisel elumisel
liigub kalda poole laev.
Iga uue aasta järel
keatuspaigaks sünnipäev.

HANS SEPP	02.03	-	75
VAMBOLA KRUBE	02.03	-	80
ALEKSANDRA MOTUNOVA	03.03	-	80
LEILI KOKKA	07.03	-	75
ELMAR MÄE	07.03	-	80
LEHTE KASK	09.03	-	70
LENKE ASSZONI	13.03	-	94
ELSA PAJULA	14.03	-	75
ALMA TAMMUS	14.03	-	81
ERNST KÕRB	15.03	-	70
HELJA KIHU	15.03	-	81
ALMA ORG	16.03	-	81
HELENE-MARIA TREIER	19.03	-	84
HARRI ROSENSTRAUCH	21.03	-	70
SILVI ALJAM	29.03	-	70
HELJO KUKKUR	29.03	-	75
ELMAR-FERDINAND VÕÖRAS	29.03	-	84
ELSA TAMMI	31.03	-	90

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

95759 Ilve TOBRELUITS
ilve@v-maarja.eeVäike-Maarja Vallavalitsus
<http://www.v-maarja.ee>Trükitud trükikojas AGUR. Tel 23 999
Tiraazh 900 eks.